

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. II. An vnus poßit simul plures baptizare, vel contrà.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

adeoque ejus præmissio sit etiam alieni muneris usurpatio. Facile tamen in hac re potest intervenire ignorantia, quæ à mortali excuset potest enim aliquando timeri mortis periculum ubi non est, & idcirco accelerari Baptismus non expectato debito ministro, quia bonâ fide existimatur periculum non pati moram.

In reliquis inversio ordinis, etiamsi dicat aliquam incongruentiam, non est tamen mortalis juxta Doctores passim contra Vasquez d. 147. n. 34. existimantem quod omnis inversio ordinis sit mortalis; immo quod alioquin ne quidem foret venialis: cum id oriri deberet ex lege divina, quæ sanè gravis, & graviter obligare videtur. Ad hoc tamen facile responderetur, culpam venialem provenire posse ex ritu Ecclesiæ, quæ similem ordinem præscribit, ut patet in Rituali Romano Tit. de ministro Baptismi. Et quamvis proveniret ex lege divina, posset hæc leviter obligare, quatenus se extendit ad hanc materiam, quæ tantum levis apparet, solumque fundatur in aliqua decencia. Sicut ob hoc illiberalitas non est grave peccatum, etsi liberalitas ex quadam decencia exigeret aliquid secundum se notabile alteri præberi. Varii tamen non improbabiler putant cedere in grave præjudicium Sacramenti, si baptizato fidei præsentem ministret non baptizatus, præsertim si sit omnino infidelis. Per accidens etiam aliquando potest inverti in istis ordo licite, ut v. g. mulier docta & assueta baptizare præferatur viro rudi, aut in circumstantiis, in quibus pudoris gratiâ non deceat virum accedere, v. g. si infans non sit omnino editus. Ita Rituale Romanum Tit. de Ministro Baptismi. Ignorans enim, nolens, aut congruè non valens in certis circumstantiis, etsi alioquin foret superioris ordinis, censetur absens.

Adverte, qualiscumque fiat inversio ordinis, nullam incurrit irregularitatem in Baptismo non solemnem; cum hic non sit actus Ordinis, adeoque non usurpetur alienus Ordo. Si verò Baptismus conferatur solemniter, constat Clericum fieri irregularem, ex c. 1. de Clerico non ordinato ministrante De Laicis est nonnulla controversia. De quo vide dicta Tract. de Legibus d. 6. q. 7. (quæ est de irregularitate) §. 3.

QUESTIO II.

An Unus possit simul plures baptizare, vel contra?

Dico I. Potest unus minister simul plures baptizare, applicando omnibus simul materiam, & dicendo: Ego vos baptizo &c. Ita Scotus dist. 6. q. 2. n. 6. & alii communiter. Probat: quia potest unus eadem

formâ consecrare plures hostias, in periculo suffragii absolvere plures poenitentes, ergo etiam simul plures baptizare: cum nec ratione nec auctoritate constet, requiri potius ad valorem Baptismi, quod unus solus baptizetur, quàm ad valorem consecrationis, quod unica hostia consecratur, aut ad valorem absolutionis quod unus tantum absolvatur.

Quia tamen hoc est contra morem Ecclesiæ in re gravi, advertit Scotus sup. Coninch & alii illud sine mortali non licere extragram necessitatem: quidquid aliqui putent non esse mortale. Confirmatur ex Rituali Romano, Tit. de baptizandis parvulis, ubi agens de forma, Ego vos baptizo &c. ait: Quam tamen formam in his solum & in aliis similibus mortis periculis ad plures simul baptizandos, & ubi tempus non patitur ut singuli separatim baptizentur; alias nunquam licet adhibere. Quod denotat gravem culpam juxta gravitatem rei.

Notat autem idem Scotus in illo casu fore plura baptismata: nam baptizatio est actio transiens, quæ afficit terminum & multiplicatur penes multitudinem illius: quemadmodum dicuntur plures creationes, quando Deus simul creat plures creaturas. Et quamvis una tantum videatur forma, est tamen virtualiter multiplex; eò quod pronomen, Vos, includat in se singulare pluries geminatum. Deinde ad multiplicationem totius sufficit multiplicatio unius partis. Et in hoc consentiunt quoque ceteri Doctores communiter.

Dico II. Quando plures concurrunt ad eundem baptizandum, sic ut unus ponat materiam, alter proferat formam, v. g. unus abluit & alius carens brachiis dicat: Ego te baptizo, invalidus est Baptismus. Ratio est institutio Christi. Hæc autem potissimum probatur ex sensu Ecclesiæ; hæc enim semper intellexit institutionem sic esse factam, ut idem debeat ablueri, & formam proferre. Quod colligitur, tum ex perpetuo illius usu: tum ex unanimi sententia Doctorum, qui omnes concorditer sic judicant exceptis Marfilio & Cajetano: qui tamen neque constantè neque firmiter audent oppositum asseverare. Tum quia in aliis quoque Sacramentis conformis est praxis, ut idem minister adhibeat materiam & formam, quando scilicet ministri est materiam adhibere: prout non est in Sacramento poenitentiae, in quo ipse poenitens materiam adhibet. Et ob hoc praxis & sensus communis est, Baptismum interdum ita ab Hæreticis recentioribus collatum esse invalidum & repetendum. Quod etiam aperte supponit Synodus Mechliniensis II. (quam probavit Paulus V.) tit. 3. c. 6. dicens, id esse contra antiquissimam Traditionem. Quod autem præscribat baptizatos ab Hæreticis recentioribus esse tantum sub conditione rebaptizandos, non est, quia dubitabat Synodus

Illicite rati-
mon, immo
verosimilius
non sine
culpa gravi,
extra neces-
sitate,

I 5.
Tali casu
forent plura
Baptismata.

I 6.
Plures unus
invalidè
baptizant, si
unus mate-
riam adhi-
beat, alter
formam
proferat.

Probat:

R nodus

nodus de invaliditate Baptismi taliter à non uno ministro collati, sed quia non solemus certò constare in particulari, quando sic collatus fuerit: quòd si constaret, utique de invaliditate non dubitasset.

17. *Tunc forma Baptismi esset falsa.* Itaque forma baptismi aliàs esset falsa; utpote significans, quòd exterius physicè & per seipsum abluat, qui dicit, Ego te baptizo seu abluo. Nec prodesset forma Græcorum; utpote quoad sensum æquivalens; cui proinde subintelligitur *ly Manibus meis*, ut expressè habet altera Græcorum forma in *Florentino*. Ex qua similiter non parum confirmatur conclusio. Non prodesset quoque, si diceretur tali casu, nos te baptizamus: nam id propriè significat quòd uterque alterum abluat; hoc autem supponitur non fieri.

Confirmatur: quia sicut Christus voluit esse unum principale agens; sic voluit habere unum tantum ministrum in collatione integra Sacramenti, ut arguit *Scotus sup. num. 5.*

Quod tamen secluso Ecclesiæ sensu difficulter convincere. Alioquin secluso sensu Ecclesiæ convinci non facilè posset, qui diceret, verificari formam Baptismi per hoc, quòd istam proferens censeri posset moraliter abluere per alium velut famulum seu substitutum. Quàmvis revera ex sensu Ecclesiæ constet, quemlibet ministrantem immediatè se habere veluti ministrum Christi.

Adduntque Nonnulli, posse id ob non omnimodam conclusionis certitudinem in necessitate praticari, ut videlicet mutus abluat, & mutilus formam proferat. Quo casu tamen (qui sanè non est natus contingere) deberet potius mutilatus formam inchoare dicendo *Ego te baptizo*, & mox aquam ore sumptam effundere in baptizandum, dein formam adsolvere.

18. *Si plures eundem conantur baptizare, singulis tamquam causa totales, solus primò absolvens baptizat.* DICO III. Quando plures simul concurrunt ad unum & eundem baptizandum independentè à se invicem, sic ut singuli adhibeant omnia necessaria (prout fieri posset, quando confenderent de Baptismo alicui conferendo) is qui priùs adsolvit, solus perficit Sacramentum, & alius nihil efficit; quandoquidem semel baptizatus non sit capax secundi Baptismi. Si autem contingat (quod difficulter & rarò contingeret, etsi ad hoc studiosè ablaboraretur) utrumque eodem instanti perficere necessària ad Baptismum, uterque baptizabit eundem validè, etsi contra Ecclesiæ morem illicitè in re gravi, cujus tentandæ non possit occurrere necessitas. Ratio est: quia tunc ad utriusque actiones concurrunt omnia ad Baptismi essentiam necessaria, & ambæ versantur circa subiectum capax, cum simul finiuntur. Confirmatur exemplo Sacerdotum noviter ordinatorum, qui simul cum Episcopo faciunt Sacramentum, si simul cum illo finiant verba consecrationis. Ita *Scotus sup. n. 2.* & alii communiter.

19. Hoc autem casu, non unum, sed mul-

tiplex Sacramentum seu Baptisma conferretur physicè loquendo: nam forent plures formæ integræ & plures materiæ perfectæ, adeoque plura composita, sive Baptismata. Talis tamen non deberet dici bis validè Baptizatus, sed semel duplici Baptismo: sicut simul accipiens duo vulnera, non dicitur bis vulnerari, sed semel duplici vulnere.

Dixi Physicè loquendo: moraliter enim tantum esset unum Sacramentum seu sacramentum signum & unus Baptismus: tum ratione ejusdem subiecti: tum ratione ejusdem principalis agentis, in cujus virtute ministri operantur: tum denique & præcipuè ratione ejusdem effectus producti & significati: totum enim illud signum ab utroque adhibitum non plus efficit aut significat, quàm si esset unica ablutio & unica forma posita. Quod patet quantum ad Characterem: cum idem sit unicus solus Characteris baptismalis capax. De unica quoque gratià per utrumque Baptismum conferendâ idem videntur consequenter Doctores potius supponere, quam probare. Et hoc modo explicari possunt plures Auctores dicentes esse tantum unum Baptismum, ut *D. Thomas q. 67. art. 6.* & referri solet *Scotus sup. n. 4.* quem tamen ibi & in verbis præcedentibus docere oppositum, conatur ostendere ejus *Commentator num. 10. & seqq.*

QUESTIO III.

Quodnam Sit subiectum capax Baptismi?

DICO I. Solus homo viator est capax Baptismi. Est certum: nam Sacramenta sunt instituta tamquam mediâ ad salutem solius hominis viatoris. Deinde ad solos homines baptizandos Apostoli missi sunt, *Matth. ult. & Marc. ult.* Unde homines in termino constituti non sunt capaces Baptismi. Similiter nec creaturæ homine inferiores. Quare satyri, aut geniti ex femina & bruto non sunt baptizandi: uti nec monstrum, quod non præ se fert speciem hominis. Si sit dubium, est in periculo baptizandum sub hac conditione: *Si tu es homo, ego te baptizo &c.* Ita *Rituale Pauli V. Tit. De baptizandis parvulis.* Si nascatur monstrum pro certo humanum, est absolute baptizandum. Si constet esse duas personas, sunt singulæ baptizandæ. Ad quod discernendum est attendendum juxta *Rituale* citatum, an habeat unum vel plura capita, unum vel plura pectora. Si post examen, quale tempus patitur, res maneat dubia, duplex Baptismus est conferendus, unus absolute in parte principali, quam constat esse informatam animâ rationali; alius sub conditione in parte, de qua dubitatur, an informetur eadem animâ hoc modo: *Si non es baptizatus, ego te baptizo &c.*

DICO